

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILTTARTÓ PÉLTÁRSÁR 50 200kr.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyújtó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Háborús tanúlság.

Helfferich államtitkár a német birodalmi országgyűlésen legutóbb tartott beszéde során utalt arra, hogy a világtörténelemben nincs arra példa, hogy valamely nép háború alatt annyi nélkülözésnek lett volna kitéve, mint a német nép és még sohasem fordult elő, hogy a nélkülözéseknek a gazdagok is csaknem úgy alá vannak vetve, mint a szegények.

Fényes példája ez annak, hogy az egyén, bármily magasrangú, bármily jómódú legyen is, mennyire a vá van rendelve annak a kötelességnek, hogy beilleszkedjék a társadalom kötelekébe.

A társaság élet oly közös hely, melyből minden rész csaknem egyenlő hatást gyakorol és viszont mindent, mi kívülről hat, egyformán érez annak minden tagja.

Így tehát közös célnak kell lenni, melyre a társadalom osztatlanul törekszik. Mert annak, ami állandó kíván maradni, feltétele a szilárd alap. Csak egyesek élete is, hogy boldog legyen, igényli a határozott jellemet, a kitartást, azaz, hogy a cél, mit kitűzött, oly alapon legyen építve, mely az ingatag emberi ész által meg ne másíttassék. Menyynyivel inkább kívánja azt a társadalom érdeke, hogy annak minden egyes tagja egy közös célra működjék, amiből természetesen következik, hogy aki a társadalomban él, annak a tagja, s nem egyéni, hanem társas életet kell folytatnia.

A társadalomban született ember nem

önmagáé. Vannak bizonyos kötelességek, melyeket a társas élet tagjainak kell felváltani, egyesek, nagyobb társulatok, a Haza, az emberiség, egyezőval a közelet iránt.

Se kötelességek teljesítése nem maradhat el az öntudatos léleknel, ha hatalmában áll, hogy embertársainak javára működhessék, mert az ember nem önmagának született, hanem Hazájának, övének, felebarátjainak.

A társadalom mindennapi kérdésein felül a Haza, a nemzet iránti kötelesség az első. Itt széles körben működhetik a tevékeny ember, megmutatva, bebizonyítva, hogy aki egy nemzetet tagja, az annak él és nemcsak önmagának.

A Haza, a nemzet célja a boldogság. Erre szellemi és lelki erő munkálkodik. Leiki erő, mely a testnek elevenségét adja. És anyagi, mely amannak szerezhet új táplálékot. Amabban születnek: a nemzet szelleme, erkölcsé, műveltsége. Ebben nyugszik az a hatalom, mely kultúráadások, külberohanások ellen védelmet, menhelyet nyújt.

E két erő tartja fenn az egész nemzetet és hogy ezek egymást ellensúlyozzák, ez feladata a társadalomban született embernek. Kinek tehát Istene és a dajkáló természet szellemet, ésszt, szívet adott, hová rakhatná le nemesebb helyre, mint a Haza oltárára? S kinek sorsa, körülménye vagyoni, gazdagságot adott, hová vihetné nemesebb helyre annak kamatait, mint ide, a Hazának anyui gonddal, fájdalommal megörzött kincseihez? S ha mégis — mint most — a

gond és örködés dacára veszély fenyegeti a nemzet életét, ki az, kinek keblében a szeretet szikrája szunnyadoz, hogy oda ne siessen, hol akár fegyverrel kezében, akár pedig fokozott erőfeszítéssel harcol, nemes harcot vívhat annak megmentéséért? Ki ne hagyja saját érdekét, a kötelekeket, melyek érdekeinkhez fűznek?

A történet, a tudomány, az irodalom, az ipar, a művészet nagy alakjai a társadalmi közös érdekek harcosai mind. És a történet, a tudomány, az irodalom, a művészet, az ipar mind, mind az emberiség, a társadalom általános feladatának: a tökéletesedésnek, a haladásnak tényezői.

Ők — ha nincsenek most a harctéren — itthon munkájukkal segítik a Hazát, amelyet odakünn anyui vitészséggel, anyui önfeláldozással védenek katonáink. S az egész, így összefort társadalom előtt is ugyanaz a cél lebeg, mint vitéseink előtt: győzni! Győzni, hogy béke lehessen és meg nem bontható társadalmunk kétszeres erővel, kétszeres buzgalommal folytathassa azt a produktív és kulturális tevékenységet, amelynek elvégzésében gonosz szomszédok feltartóztatják.

Az orosz offenzíva mai állása.

Tisza nyilatkozata az offenzíváról.

Tisza István miniszterelnök, az ép ülésű országgyűlés folyó hó 15 ik gyűlésén fontos nyilatkozatot tett a harctéri helyzetről, nevezetesen az orosz offenzíva mai állásáról.

Ábránd a levéldoboz felett.

Irta: Kormány Endre.

„A jó pap holtig tanul”, mondja a közmondás. Jó pap nem vagyok ugyan; de azt hiszem, ha már eddig tanultam — kirtartok halálom napjáig — az életben ezen egyetlen dolog mellett, mely mindig újjal, érdekesen ismertem meg.

Tanulás közben egy segédkönyvecskére lett volna szükségem — eszembe jutott, hogy megvan a szükséges könyvecske — csak azt nem tudtam, hol és merre lehet; mikor talán évtizedek óta sem volt a kezemben.

Vállalkoztam a kutatásra s rá is bukkantam egyik könyvszekrényemben, nagyon régi könyveim és jegyzeteim között.

Évek sora óta nem volt keresnivalóm ebben a szekrényben s most egy egészen ismeretlen csinos doboz ragadta meg a figyelmemet. Nem emlékeztem rá, hogy került hozzám a doboz? Tele volt csinos levélkével. Nem lehetnek az anyám, hiszen össze tudnám számlálni, hogy hány levelet írtam és kaptam életemben. Sohsem szerettem a levélírást, feleslegesnek, ráérő és szentimentalizmusra hajló embereknek valónak tartottam.

A címekről peraze rögtön megismertem, hogy jó barátomnak szólnak a levelek s eszembe jutott, hogy mikor vélegény lett, hamarosan átküldte hozzám a dobozt, megörzés végett.

Nem értettem, hogy miért kell házasság esetén a régi szerelmes leveleket eltávolítani a háztól; a kíváncsiság pedig — barátom felajánlása mellett is — annyira nem bántott, hogy a dobozt érintetlenül tettem el. Most, nem is gondolkodva sokat,

kihúztam néhány levelet a borítékból s olvasgatni kezdtem.

Egyik csupa szerelmi ömlengés, a másik cinizmus, aztán szemrehányások egész sora stb. Nem értettem semmit az egészből. Tovább kutatva egész csomó bájos, fiatal teremtés fényképét találtam meg, elhervadt, összezáradt virágokat, kis tüket, szalaggal összekötött hajfürtöket.

Soha nem érzett érdeklődés vett erőt rajtam, s a dobozt írászatomba zárva elhatároztam, hogy barátomat elhívom egy este s sorra kérdezősködöm az egykori ideálok felől.

Hamarosan telefonáltam s kértem, hogy estére jöjjön a lakásomra.

Kérdezősködött, furcsa volt neki, hogy lakásomra hívom, mikor mi csak rande-vous-ni szoktunk, de a világrt sem árultam el a nagy titkot. Barátom megígérte, hogy amint végez a dolgával, eljön.

Nem volt kedvem semmit sem csinálni, már kezdett alkonyodni, kinyitottam az ablakokat, és akáccillatos májusi levegő áradt be s én a dobozzal az ablakhoz ültem.

Kezdtém várni a barátomat. Közben újra nézegettem az arcképeket, melyek mintha megelevenedtek volna s a szobában körülöttem mozognának. Mind tük fiatalok, bájosak s úgy látszik jól érzik magukat magányos szobámban, mert egyik táncol, a másik énekel, fülemet hűzzák, boldognak, nevetélnék. Aztán mind a doboz tejejn kezdenek ugrándozni.

Az ajtón kopogás, nem is felelek. Egyszerre betoppan barátom s érthetetlenül bámul rédm.

— Barj van öreg? — kérdé az ő örökös nyugalmával? —

— Nem tudom, nem vagyok vele egész tisztában, de azt hiszem, talán még sincs — s elmondom a doboz történetét s vizióimat. Ő nevet s vén boldondrak titulál.

— De nem addig van! Most ülj le, nézd át ezeket a leveleket s aztán minden fényképhez elmondod nekem akkori érzelmeidet, mit tudsz ma az illető hölgyről, szereted-e még? Ismerem jó memóriádat, te emlékezni fogsz pontosan a szerelmeidre is.

— Kérlek szépen, a jó barátságért mindent megteszek, de engedj egy kis időt, míg rendezem koponyámban az emlékeket. Husz esztendősi históriák ezek, ha jól tudom, tehát oly világosan nem emlékezhetem vissza.

Adtam visszaemlékezési időt, de nem sokat, nekem mégis hosszúnak tűnt.

— Kezdtém egy mosolygó arcú, karcstó, rövidszoknyás fruskán.

Első szerelmem. A kislány gyönyörű volt, de az egész história diákkori édes bohóság volt, minden komolyság nélkül. Bár akkor halálosan komolyan tartottuk, amint a levelekből látom. Hogy később mi lett vele, nem is érdekelt, tehát nem is tudom.

— Ennyi az egész? — kérdezém kijózanodva.

— Persze. — Nyugodtan rágyujtott s kezébe véve egy másik fényképet, arról kezdett beszélni.

— Színész; híres ma is, de a nevet nem mondom. Ha ő játszik, ott vagyok mindig a színházban. Ő tán nem is szeretett, de én örültem szerettem és kinevettem. Ez a legkeservebb szerelmem, mikor elérhetetlen után sóvárgunk. Nálam ez a nagy szerelem titka. — A fényképet, kisebb

Helyénvalónak találjuk beszédjének ezt a részét egész terjedelmében leköszölni.

Tízra gróf ebben az ügyben a következőket mondta:

„Gondolom kötelességet mulasztanék, ha az első alkalmat, midőn a Ház érdemleges tanácskozásai közben felszólalok, fel nem használnám arra, hogy egy pillantást vessék a harctéri eseményekre és lájékoztassam a Házat a harctéri helyzetről. (Halljuk! Halljuk!) A képviselőház legutóbbi ülésénél alatt nyert balkáni hadjáratunk legalább egy bizonyos időre befejeződött. Ugyanezen időre esett az év elején bukovinai állásaink ellen irányított orosz offenzíva visszavetése is. Ezek után bizonyos nyugvópontra jutottak a katonai események, legalább a mi haderőnket illetőleg, mert hiszen tudjuk, hogy a képviselőházi szünet alatt folyt le német szövetségeseinknél az ő állásaink ellen indított orosz offenzíva visszavetése és folytak azok az óriási harcok Verdun körül, amelyek ha látszólag talán nem is jártak — hogy úgy fejezzem ki magamat — geográfusilag jelentékeny eredménnyel, de erős meggyőződéseim szerint igen jelentékeny mérvben közre fogtak hatni a helyzet megérlelésére. Közvetlen az országgyűlés összehívása előtt indult meg a mi offenzívánk Olaszország ellen olyan haditényekkel, melyekről ma még nyilatkozni nem kívánok, mert az eseményeknek elébejárni nem óhajtok, amelyek azonban, azt hiszem, máris elhervadhatatlan borostyánlevelet fontak hadseregünk dicsőségének koszorújába. (Igaz! Ugy van!) És ugyanerre az országgyűlést közvetlenül megelőző időszakra esett német szövetségeseinknek az a meglepően fényes tengeri diadala, amely jogos büszkeséggel tölthette el a velünk szövetséges nemzetet, amelyben a magyar közvélemény is lelke egész melegevel részt vesz. A Ház összejövetele után esik azután össze az az óriási arányokat felvett orosz offenzíva is, amelynek harcai (Halljuk! Halljuk!) nem fejeződtek még be, hanem hullámoznak ma is a mi egész orosz harcvalunkon. A nyilvános jelentések beszámolnak arról, hogy

ez az orosz offenzíva két ponton jelentékeny sikerért ért el: bukovinai hadseregünknek balszárnyát kellett hátrább vonnunk, Volhyniában küzdő egyik hadseregünk pedig egész frontszélességében hátranyomott. T. Ház! Egyáltalán nem szándékozom ezeket az eseményeket sem letagadni, sem kicsinyelni. (Helyeslés.) Azt tartom, kötelességem a teljes őszinteség a magyar nemzettel szemben és azt tartom, megérteném a magyar nemzetet, ha bárminő léves és egyáltalán helyén nem lévő kiméleltől a kedvezőtlen eseményeket leplezgetni akarnám. (Helyeslés jobbfelől). De a teljes őszinteség kötelezettsége mellett s a szavaimmal járó felelősség teljes tudatában jelentem a Háznak azt is, hogy a harc változatlan hősiességgel, szívóssággal, a győzelemre irányuló törhetetlen akarattal folyik tovább.

Eredeti arcvonaluk legnagyobb része ma is változatlanul kezünkben van és megtörténtek a szükséges rendszabályok, úgy hogy okom van annak a reménységnek kifejezésére, hogy ez muló epizód lesz és tartós befolyást az eseményekre gyakorolni nem fog. (Élénk helyeslés és taps). T. Ház! Ha összehasonlítjuk jelenlegi helyzetünket azzal, mely a képviselőház előtt korábbi üléseikről állott, ha meggondoljuk azt, hogy az első alkalommal, midőn a Ház a háború kitörése után egybegyűlt, a győzelmesnek látszó orosz offenzíva Galícia túlnyomó nagy részét magához ragadta, a német birodalom területét fenyegette és több ponton benyomult volt a Kárpátok közé; ha meggondoljuk, hogy második hadiülésésünk idején még mindig a Kárpátokban állott az ellenség, a mellett az Olaszország felől fenyegető veszély előretolla árnyékát, úgy, hogy midőn befejezte a Ház tanácskozásait, 1915 ik május havában kezdetét vette ugyan az a diadalmas előnyomulás, amely nemcsak hódításait ragadta el az orosz hadseregtől, hanem mélyen visszadobta az orosz területre is, másrésztől azonban bekövetkezett volt már az olasz hadüzenet: vajjon volt-e akkor is csak egy ember közöttünk, aki azt hihette volna, hogy Olaszország orvítamadásainak azok lesznek

a katonai következményei, amelyeket ma, egy esztendő múlva, konstatálhatunk? (Igaz! Ugy van!) Hát mondom, ha mindezeket a szempontokat meggondoljuk; ha meggondoljuk azt, hogy ennek a háborúnak egész tartama alatt a magyar nemzet jogos önbizalmát, a magyar nemzetnek a győzelemre irányuló törhetetlen akaratát semmi nem képes megingatni. (Ugy van! Ugy van!) akkor azt hiszem, ma is az eddig elért eredmények iránti mélységes hálával a jövőbe vetett jogos bizalommal tekinthetünk ezen óriási harc változó eseményeire. (Élénk helyeslés jobbfelől).

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Urnapja.** Beusőségben és külső fényben egyaránt lelemelő lefolyása volt a csütörtöki urnapi körmenet. A ragyogó kék ég adta hozzá a koturnust s a tündöklő napsugarak a meleg napfényt, hogy külsőség és bensőség magasztos harmoniában egybeolvadjanak ezen a magasztos katolikus ünnepen. A körmenet 9 óra után indult meg, amelyen Dery György alezredes vezetése alatt a katonai tisztikar, továbbá a járási hatóságok, városi előjáróság, hivatalok, iskolák vezetői vettek részt. A hatalmas menet, a szokásos uton haladva az utközben felállított 4 oltárnál megállott, melynek mind-egyikénél Rozman Róbert házfőnök az ajtatos hívőket az előírt áldásban részesítette. A menet végül a templomba visszatért, ahol Te Deum zárta be az önnepzést.

— **Hősi halál.** A legújabb bukovinai orosz offenzíva, amely sok ezer derék katonát halálát kívánta, Csáktornyáról is szedte áldozatait. Sok halottból és megsebesültből beszállt a fáma, amik azonban bizonyításra szorúlnak. Egy hír azonban erősen tartja magát, hogy Megla Ferenc honvédszászlós az egyik útközben 21 éves korában elesett. Ezt írta meg egy levélben az elesett zászlós tisztiszolgája, aki megsebesült s valamelyik kórházban fekszik. Megla Ferenc zászlós 1914-ben vonult be. Haláláról különös részvétellel azért emlékezünk meg, mert a csáktornyai tanítóképző-intézetben szerezte oklevelét 2 évvel ezelőtt s mint Julián-tanító került a harctérre, ahol tisztirangot nyert. Megla Ferencet Csáktornyán sokan ismerték, ahol most édesanyja, özvegy Megla Antalné, egy napszamos sorban lévő asszony iránt a részvét a legnagyobb mértékben megnyilatkozik, mert a munkaképtelen szegény öreg asszony öreg napjai támaszát veszítette el eiesett fiában.

— **Katonai hír.** Ófelsége Lakics Pál oktánitól, 20. honvéd gyal. ezredbeli tart hadnagyot a m. kir. honvédség tényleges állományába helyezte át.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész f. hó 29-én, Péter Pál napján, délután 1/2, 5 órakor Csáktornyán az állami tanítóképző-intézet esztendőzenertermében istentiszteletet tart, amelyre a református egyháztagok és a szives érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívattak.

— **Dr. Báron Sándor kórházi orvos búcsúzása.** Vettük a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Távozásom alkalmából lelki szükségletnek teszek eleget, amidőn ez úton forró és hálás köszönetet mondok Csáktornya hivatalos kö-

emlékeket s öt levelet selyempapírra göngyöltö, csókot lehelt rá s szobába tettem.

— Nos, hol a főlényes nyugalom? Az emlékeket csak hagyj itt, mert baj lesz belőle. Letette a szivart, s elkezdett fel-alá járni a szobában.

— Ne bolondozz, hanem jöjj ide s beszélj tovább.

— Nincs a többiekéről mondanivalóm. Mind mindennapi, jó családányak lettek, unalmasak. — Egyik közülök a feleségem. . . Hanem az eltemetett emlékek régi sebet téptél fel s most még jobban fáj, mint mikor kaptam. . . Akkor gyermek voltam, könnyekben kihevtem, de most nehezen megy s feltétlenül valami boldogságot fogok elkövetni, megelégedve családomról, komolyságról és mindenről.

Megelégedtem arról régen, hogy egykor levelet, emléket, fényképet kaptam tőle. Elvisezem, ezek elapján talán vissza fog emlékezni reám, — megpróbálom még egyszer, utoljára a szerencsém. Ha sikerülne, újra 24 esztendőnek érzésem magam és egész más ember lennék, mint most.

Barátom egész felizgult az elbeszélésbe, s hiába igyekeztem lehúzni, nem ment. Ilyennek sohsem ismertem s dühös lettem a dobozra, mely, mondhatnám, mindkettőnket megbolondított. Betűzeltem vele, tartalmával együtt, a kályhába, mitől még melegebbünk lett.

Mit ér, ha a színesző emlékei barátomnál vannak már? Késő s engem bánt a lelkiismeret. Elbúcsúzunk s napokig nem látjuk egymást.

Egyik estefelé látogatónak jelentenek be nekem. Két kis lány. Nem tudtam elképzelni, kik lehetnek, hisz nekem soh sincsenek látogatóm,

főleg nem nők. Kimegyek s barátom 16 és 18 éves leánykát kísérem be. Az arcockája mindkettőnek feldúlt.

— Mondtuk apának, hogy erre felé megyünk aétálini — reánk bízta ennek a felvételnek átadását — szolt Pálma az idősebb.

A levelet fel sem bontottam, hanem tréfásan kezdem megtudakolni arckifejezésük okát.

— Látom kislányok, a vizgák nagyon izgatnak benneteket, pedig te ibolykám nem szoktál félni.

— Nem is a vizgák, hanem otthon úgy megváltozott, olyan furcsa lett minden s mi semmit sem tudunk. Anyukát mindig kisírt szemekkel látjuk s ki sem bírjuk csálni a lakásból. Akárhogy kérdezzük, egyetlen szóval sem árulja el, hogy mi fáj.

Pálma összeszorított ajkakkal néz maga elé. — Addig nem nyugodom, míg meg nem tudom a bajokat s ha csak egy lehetőség van, orvosolni fogom.

Igyekszem őket megnyugtanni s mondom talán így van, — talán úgy s nem lehet komoly. Közben felbontom barátom levelet. Röviden tudtóra adja, hogy az utolsó kisírt sikerült s most nagyon boldognak érzi magát.

Tisztában vagyok a dologgal s nagyon bánt, hogy akaratlanul, csupán boldogságból, megzavartam egy csendes, nyugalmas családi életet. De miért is bántja az asszonyt, ha az ura más szerelmek után futkos?

Nem gondoltam erre s nem is tudom megérteni az embereket nagy szerelmeikkel. Örök misztérium előttem.

zegeinek, közönségének, a kedves jó kollegáknak, a helybeli »Vörös Kereszt« elnökségének, önkéntes ápolóinak és tagjainak és végül sajtójának azért az önfeláldozó, lelkes, megértő személyes erkölcsi és anyagi támogatásért, mellyel szerény működésemet elősegítették és méltányolták. Csáktornyai tartózkodásomat mindig legkedvesebb emlékeim közé fogom sorolni és búcsúmnál fel-emel az a remény, hogy Csáktornya közönségének szíves emlékezetében legalább egy ideig meg fogok maradhatni. Dr. Báron Sándor.

Közreadtuk a levelet, de kötelességünknek tartjuk egyúttal a város és vidék szenvedő közönsége nevében Báron dr. urnak köszönetet is mondani. Amit a katonai kórházban tett, az más lapra tartozik; de a szenvedő közönség örök hálaára lesz kötelezve Báron dr. urnak a önfeláldozásáért és készségeért, mellyel sok száz embert fájdalomtól megszabadított. Emlékét nemcsak a páciensek egész legiója fogja megőrizni, de hirdetni fogja a háború befejezésével a műtőterem is, melyet ő rendezett be s ahol lehetséges volt a sok életmentő operációt végrehajtani.

Kérelem a csáktornyai hölgyekhez!
Az itteni cs. és kir. Tartalékkórház parancsnoksága felkérte a tavasszal a Magyar Vörös Kereszt-Egylet csáktornyai fiókját, hogy a temetőben levő katonai sírokat rendezze s virágokkal ültesse be. Ezen kegyeletes munkát teljesítését az Egyet választmányának női tagjai vállalták magukra, s ez ideig nagy részt be is fejezték, csakis a sírok nincsenek még virágokkal kellőleg beültetve, mert a legnagyobb ulánjárással sem lehet a szükséges virágpalántákat kellő mennyiségben bevásárolni. Hogy ezen drága sírok minél előbb az őket megillető kegyeletes díszben legyenek, városunk hazafias hölgyeihez fordulunk azon kéréssel, ha netán volna kinek-kinek kiültetni való palántája, kegyeskedjenek azokat a katonai sírok részére a sírásóhoz kiküldeni, ő útasaítva van a kiültetést teljesíteni.

A Magyar Vörös Kereszt Egyesület csáktornyai fiókjának megválasztott tisztviselői. Elnökség: Kayser Lajos elnök, Wollák Rezső alelnök. Pethő Jenő alelnök, Pálya Mihály gondnok, dr. Viola Vilmos orvos, Polesinszky Emil pénztáros, Fejér Jenő jegyző, dr. Krasovecz Ignácné elnöknő, Graner Miksáné alelnöknő, Isoó Victoráné alelnöknő. Választmányi tagok: Dénes Béla, dr. Hajós Ferenc, Hirschmann Leo, dr. Kovácsics Ferenc, Kristofics Károly, Pataky Kálmán, Polják Mátyás, dr. Wolf Béla, Zrínyi Károly; Hidvégi Miksáné, Pethő Jenőné, Szalmay Józsefné, Kayser Ilona, Mesterich Aladárné, dr. Wolf Béláné, Wollák Rezsőné, Hirschmann Leoné.

Ingyenes németnyelvi tanfolyam. Grünwald Illés dr. csáktornyai főrabbi a mostani nagy iskolai szünetben ingyenes német tanfolyamot nyit, amelyben teljesen díjtalanul résztvehetnek minden vallásra és memzietiségre való tekintet nélkül azok a fiúk, és lányok, kik négy polgári vagy középiskolát, esetleg tanítóképzői tanfolyamot végeztek és mielőtt kereskedelmi, vagy más oly felsőbb intézetekbe lépnének, hol kitűzött céljuk eléréséhez alaposabb ismeretekre van szükségük, a német helyesírásban, olvasásban, fogalmazásban és irodalomban és beszédkorlatokban mélyebb tudást nyerni óhajtanak. A tanfolyamot 3-szor hetenként

vasárnap d. e. 10—11; kedden d. u. 5—6; és csütörtökön d. u. 5—6-ig tartja főrabbi ur. Akik azokon résztvenni szándékoznak, a főrabbi urnáé jelentkezhetnek.

Magyar tanítók a háborúban. A kultuszminiszter jelentése szerint lényeges katonai szolgálatot teljesít 9178 elemi iskolai tanító, akik közül eddig 293-an estek. Ez a szám a valóságban bizonyára jóval nagyobb, ha tekintetbe vesszük a nagyszámú ellúnteket, akiknek egyrésze, sajnos, halottak fogá bizonyulni. A hadbavonult tanítók száma azért nem nagyobb, mert állásukra való tekintetből a katonai szolgálatra kötelezett tanítók közül felmentetett 4448 s segéd- és őrszolgálatra minősített 2171 tanító.

Záróvizsgálat. A helybeli alsófokú iparostanoncskolában f. hó 18-án volt a záróvizsgálat. Bár a nehézségek a legnagyobb akadályokat gördítették a tanítás elé ebben az iskolában, mégis rendes befejezést nyert a tanév. A vizsgálat bizonyosságot tett a munkáról, mit ebben az iskolában az év folyamán végeztek. A szorgalmasabb tanulók jutalmat is kaptak. A Csáktornyai Takarékpénztár 30, a Muraközi Takarékpénztár 20, az ipartestület 30 K-t bocsátott rendelkezésére az iskola igazgatóságának a tanoncok jutalmazására. Ezenfelül a miniszterium is küldött 50 K-t oly tanulóknak jutalmazására, akik felszabadulás előtt állanak s akik egész tanulási idejük alatt egy szorgalom és viselet, mint előmenetel tekintetében például szolgálhattak a löbbi iparostanoncok. A jutalmakat lelkesítő beszéd kíséretében Zrínyi Károly igazgató osztotta ki a tanoncoknak. A 25—25 K állami jutalmat kaptak Hrebák Ignác (Kunsteck István lakatos) és Stich Gusztáv (Stich István cipész) III. oszt. tanulók. — 10—10 K-t kapott: Vreszk Pál és Seruga Jenő (Binder Károly kereskedő). 4—4 K-t kapott az I. osztályból: Gáspárlin János (Oreski István kovács), Megla József (Prsztecz Ignác lakatos), Pepelkó Mátyás (Stich István cipész) Meszarics József (Stingl István csizmadia), Kolman Ferenc (Petrics Ignác köteles), Szremec Pál (Czukur György szijgyártó), Majhen Kálmán (Domján József cipész), Cerovecski Tamás (Vamplin Imre cipész); a II. osztályból: Csucek András (Vugrincics János asztalos), Megla József (Horváth István lakatos), Fuisz Ferenc (Petrics Ignác köteles). Könyvjutalmat kaptak Lobodics Ignác III. (Horváth Mihály csizmadia) és Zuzel Ferenc II. (ösv. Zrínyi Viktoráné kereskedő) oszt. tanulók.

Fiúnevelő intézet Vácson. A »Szent József fiúnevelő intézet« igazgatósága felvesz római katolikus vallású, gimnázium I.—VIII. osztályba járó tanuló ifjakat. Az intézet kizárólag papi vezetés alatt áll. A növendékek a váci kegyesrendi főgimnáziumba iratnak be Pályázati határidő 1916. július 15. A váczegyházmegyei tanítók gyermekei kedvezményben részesülnek. Bővebb felvilágosítást nyújt kívánatra a »Szent József fiúnevelő intézet« igazgatósága (Vác, Honvédsor 4. sz.)

Ismeretlen hulla. Ráczkanizsa község határában június 18-án a Mura egy 30 év körüli nő hulláját sodorta ki a partra. Az ismeretlen halott valószínűleg az urisztatályhoz tartozott.

Hólyagos himlő. Nagy riadalmat okozott orvosi körökben Csáktornyai Kosztel Mária 16 éves Csáktornya-battyáni leánynak betegsége, melyet Kovácsics Ferenc dr. tb. főorvos hólyagos himlőnek állapított meg.

A leány Bicskéről jött, ahol napeszámban dolgozott. A bajt onnan hozta magával, mely nyomban a legmagasabb fokot kitört rajla. A csáktornyai egészségügyi bizottság azonban a legmesszebb menő intézkedéseket fogantatította, hogy a betegséget izolálja. A család hozzátartozóit azonnal bejuttatta az orvos és szigorú vesztégar alá helyezte, csak az apát hagyta meg a leány mellett, hogy ápolja.

Jégeső. Csáktornyan jég esett mult hétfőn este felé. A jég szerencsére zuhogó zápor kíséretében verte a földet s így árnylag nem tett akkora kárt, mint lehetett volna. Mégis a városon kívül, különösen Drávaszentiván irányában, akkora mértékben volt jégeső, hogy egy pár percre fehér lepelbe borította a mogyoró nagyságu jég a vidéket. A szeszélyes időjárás egyébiránt nagy kárt tesz mindenfelé. Naponként esik hetek óta s lehetetlenné teszi az érlelést.

Állandó mozi. Az állandó mozi mai előadásainak műsora: harctéri hetiszemle; Van Dola kalandjai (miszlikus játék 3 felv.); Buksi lakodalma (vigj. 3 felv.) Asta Nielsen-nel a főszerepben. Az előadások kezdete d. u. 6 és este 9 órakor.

Ebzárlat. A város területére elrendelt ebzárlatból kifolyólag a hatóság figyelemzetti a közönséget, hogy kutyáit tartsa otthon, mert az utcán talált ebek irgalmatlanul lebunkóztatnak.

Agyonütötte a villám. A mult hétfői nagy zivatar erős égháborúval járt, mely tetemes károkat okozott sokfelé. Csáktornyan sűrűn csapkodott a villám, s a villám-és telefonvezetéket nem egy helyen megromgálta. Drávaszáhalyen is tombolt, ahol meg egy Poszel nevű gazda házába ütött be. A háznak nem esett baja, de a házban tartózkodó Poszel István 12 éves fiut leütötte. Csodálatos, hogy míg a fiu a villámcsapástól szörnyen halt, addig a mellette ülő édesanyjának semmi baja sem történt.

Kifogott hulla. Mult számunkban már megírtuk, hogy Botornyan a napokban hullát fogtak ki a Murából. A kifogott hulla csakugyan a 70 éves Novák Jánosé volt, aki 2 héttel ezelőtt Muraszerdahelyen öngyilkossági szándékból a Murába ugrott.

Figyelmeztetés.

Nevem egy csavargó több helyen kölcsönt vett fel, kiadván magát fiamnak. Figyelmeztetek mindenkit, hogy ebből kifolyólag semminemű kötelezettséget nem vállallok. Amennyiben még megpróbálna ezzel, kérem az illetőt a legközelebbi községi előjáróságnak, vagy csendőrségnek átadni.

Antonovics József
Csáktornya.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseinknek és jó barátainknak, kik felejthetetlen katonaiunk elhunyla alkalmával szíves részvételük kifejezést adtak és a temetésre való részvételük által fájdalomunk enyhítéséhez hozzájárultak, ez úton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Kotor, 1916. június 22.

Pataki Viktor és családja.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i mađarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poveljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pretpisna ostan je:
Na celo leto . . . K 10—
Na pol leta . . . 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fa
računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Ruska velika navala dalje traje.

Do 15-ga juniuša smo 45 jezer taljanov polovili.

Veliki ruski zgubički. - Vu Taljanskoj lěpo napredujemo. - Taljani se med sobom svajaju. - Na ruskim frontu imamo 15 jezer zarobljenikov. Velike bitke okolo Csernovica. - Offenziva pri Saloniki. - Na taljanskim frontu. - Velika razprava pri caru.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Najznamenitiji događaj je na ruskim frontu, da od onda, gda su rusi svojom neizmerno jakom vojskom navalu počeli proti našim šeregom, čemu je vre tri tijeđna, su vpěšali, ar takvoga zgubička imaju, kojega budu težko mogli pozabiti.

To je istina, da su naši nekoji regimenti morali vu dvema městi nazaj potegnuti svoju frontu, ali med tem su velike vudarce davali neprijatelju, da je izgubio volju k dalešnjoj navali. Gda je ruski vodja videl, da mu regimenti nečuju napređiti, razardil se je, pak je štuke, pak mašinaste puške prama svojoj vojski obrnul i vu svoje čete strělal.

Zgubil je rus vu ovoj velikoj navali 250 jezer svojih vojnikov. To se je na meji Bukovine dogodilo.

Vu drugih městih nije mogel rus naš front nazad porinuti, nego smo ga mi i nemci svigdi nadvladali. Juniuša 12 ga je rus pri Bucacu ober 2000, pri Kolkiju više kak 2500 vojnikov izgubil. Pri Bojani, Burkanovu, Sapanovu, Sokulu i Kolkiju je rus takar rezdrěli hotel našu frontu, ali mu nije išlo pod rukom, ar je svigdi bit bil. Pri Kolkiju je više, kak 3000 vojnikov izgubil.

Boj je dalje trajal vu čelim tijeđnu bez toga, da bi mogel rus kaj dostignuti. Ako odzeme od nas kojega brezuljka, drugi den odzemeju naši od njega. Kak smo rekli, pri dvema mesti, i to pri Okni i pri Lucku je naše šerege nazaj porinul, ali naši se drziju, pak budu ruse opet odtirali prek naših prvih dekungov.

Iz toga se vidi, da rus nebude nikaj dostigel svojom velikom navalom. Zabadava tira svoje vojnike vu sigurne smrt, ili vu naše sužanstvo, tabora proti nam i proti nemcu nebude mogel dobiti. S kim bude više vojnikov pustil na nas, s tem bude više izgubil.

Vu Taljanskoj lěpo napredujemo. Odzeli smo od taljana Lemerle zvanog brega, med tem više kak 500 taljanov polovili.

Juniuša 8 ga Princip Umberto zvanu veliku taljansku ladju je naša jedna pod-

vodna ladja prevrtala. Taljanska velika ladja se je vu nekoliko minutah vtonula. Ladja je taljanske vojnike vozila, izmed kojih se je mnogo potopilo.

Naši replani su 11 ga o. m. vu nćć bombe hitali na taljanske željeznice pri Dona Mestri, koje su pošeno pokvarile. Ov den su i na Veneciju bombe hitale, pak su vnogo vojnike zidine porušile.

Poljeg Isouzoa su naši šeregi takaj navalili 13 ga juniuša na taljane. Tu su 566 taljanov polovili. Od onda, gda smo proti taljanu offenzivu tojest navalu počeli, smo vre 45 jezer taljanov vu sužanstvo odegnali do 15 ga juniuša. Broj polovljenih taljanov se svaki den povekšava.

Taljani se vezda zbog svojih velikih zgubičkov med sobum svajaju. Vu njihovom orsačkom spravičću, gda se je Salandra zvan minsterpredsednik zahvalil nad službi, ab legati su kričali: — »Vun s njim! Hitite ga vun!« — tak da je moral orsačku hizu ostaviti. S tem se je dokončala njegva služba. On je taljane pred jednom letu natiral vu boj, ar jim je rekel, da budu taljanske čete za dva tijeđnov vu Beču, pak vu Budimpešti. A vezda vidiju taljani, da je Salandra zlo računal, pak nasuprot naše čete diraju vu Taljansku zemlju.

Taljanski minister-prezident si je zaslužil, da su ga iztirali, ar bi vre zdavnja kraj bil taboru, ako se on nebi mēšal vu tabor, pak bi prijel od nas ono, kaj smo mu mi ponudili, tojest jeden dēl Južne-Tirolske. Vezda niti Južnu-Tirolsku nebu dobil, niti nikaj, nego bude on nam moral iz svoje zemlje dati.

Pri Verdūnu se nemci dobro drziju. Kaj su si oni pred se stavili, to budu i dostigli. Zabadava se braniju francuzi, Verdūn bude ipak vu nemške ruke došel. Nemci svaki den napreduju. Vu prošlim tijeđnu su opet jednoga pred festungu, Vo zvanoga zavzeli. Još imaju dosta menjših festungov pred sobum, ali od ovih se nemci takaj nebojiju. Gda bude Verdūn vu nemške ruke došel, onda bude put čist do Pariza.

Vu našoj orsačkoj hizi vu Budimpešti su naši ablegati takaj spravišće držali vu prošlim tijeđnu. Naš minister-predsednik

Tisza István grof je dvaput govoril, vu kojim je ablegatom na znanje dal, da vu taboru dobro stojimo i da predi nebude taboru konec, dok naši neprijatelji do kraja nebudu potučeni. Mi, pak nemci smo ponudili naši neprijateljem mir, ali ovi su gizdavo odgovorili, da se oni nečuju pomiriti s nami, dok nas i nemce ne vuništiju. Na to nemremo drugo odgovoriti našim vre preobladanim, ali još i vezda napuhnjenim neprijateljem, da smo i mi pripravni dalje harcovati, ar se za toliko držimo i mi, kak oni. Ako njim nije dosta, kaj su do vezda dobili, imamo dosta jakosti k tomu, da jih s oružjem prisilimo na to, da budu mirni i da bude vre jedenput stalen mir.

Vezda nas najbolje zanima ruski front, ar su ovdj vezda najjakše bitke.

Najnověši glasi su iz ruskog fronta sledeći:

Glavni varaš Bukovine su morali naši vojnici ostaviti, ar nisu hoteli, da bi toga varaša rus porušil svojimi kanoni. Rusko konjeničtvo je taki vu ov varaš maširalo.

Vu Volhiniji su naši šeregi navalili na ruse i njih pri Lipi i pri Lokaciju nazad porinuli. Ovdj smo 905 rusov polovili.

Nemške čete su na kovelskom frontu navalili na ruse i 3446 vojnikov pak 11 oficirov polovili, jednoga štuca i 10 mašinastih puškah odzeli od njih.

Proti-navala lěpo napreduje prema ruskim šeregom osobito vu onih městih gde su rusi naše čete najbolje nazaj porinuli. Ova mesta su: Lipsa, Lokaci i Štokod. Tu su nemci 3500 rusov polovili. S tem smo mi i nemci svega skupa 15 jezer rusov vu sužanstvo odegnali od onda, gda se je ova nova velika ruska navala počela.

Kaj i duša vidi.

(Iz bojnog polja.)

Rusi su otišli. Mi smo morali za njimi iti. Bil je već december vu ljetu 1914. Strašno blato je bilo. Dečki su se smejali i šalu delali na poběgu rusov. Jer rusi su pobegli akoprem su bili petput vekšom silom kak mi.

I kak smo išli kroz poljski varaš M... došli smo do jedne visoke zidine na stoke. Tojest predi je bila na stoke, ali sada je samo ruševina. Nekakva poljska gimnazija je bila to. Ali vezda je vre ruševina. Samo jedna stena joj stoji. Ali kaj je to za čudo? Nad stonom je netaknuta Majka Božja. Sve se je zrušilo, samo stena, na kojoj je bil pil Majke Božje i sam pil je ostal.

Svi smo zeli kape z glave i bilo jih je malo, kojim su suhe ostale oči. I svi smo bili jedne misli: »Ona jaka ruka, koja je čuvala pila Majke Božje od granata i šrapnela, naj čuva i nas vu težkim boju.«

*

Bilo je to vu februaru prošloga ljeta. Dečki su napravili kapelicu iz borovog kitja. V dolini med dvěmi brežuljki je bila ta kapelica nedaleko od sela K... V jutro se je naš bataljun zebrał skup i došel je feldpater, da nam mešu služi. Pod mešom smo mi školniki popěvali, svaki človek je po božno molil a po meši su se oficiri i dečki, koji su se spovėdali, pričestili. Sve to je tak lěpo bilo za genuli človečje srce...

Več je bil kraj ceremoniji, dečki su pod vodjenjem oficiruv otišli, samo sam ja ostal i feldpater, pak jeden strazmešter i razgovorali smo se. Najedenput samo čuje-mo glas zzzzz! bum! — komaj dvadeset koraki od nas eksploděrala je granata. Na onim mestu, gde su dečki pet minut predi skrušeno Boga molili. I za tēm su došle granate i šrapnela jedna za drugom od ruske strani, ali ove sam već niti ja nē, niti feldpater počekal.

I denes mi još na pamet dojde, kol ko bi mrtvih i ranjenih bilo, ako su granate samo pet minut predi došle. Ali Bog, dragi Bog nas je čuval.

*

Pun zamisljenosti, išel sam od regimentkomande »dimo.« Taj »dimo« bila je vu bregu skopana špilja, na koju smo napravili vrata iz deskah i slame i da bude barem malo svetla vu toj špilji, su nam dečki od nekud iz daleka, gde su bile porušene h'ze, donesli jeden oblok, kojega smo vu zemlju postavili tak, da nam je malo svetla dal.

Kak sam tak išel od regimentkomande, išel sam ober strmnoga doła. Sunce, lěpo januarsko sunce se je takrekuč blićalo po snegu i ja sam se malo razveselil. Ali žalost, koja mi je vu srcu bila, me je zato pod jednom pratila. Bože moj! mislil sam si, sm luj se ovomu svētu, koj istina zbog svojih grėhov pravredno trpi, ali smiluj mu se!

I tak idući spazim vu klanjcu od mene kakvih 20 metrov jednoga človeka soldata klečeći i skrušeno se Bogu molći.

Evo človek trpeći od zime, od glada, od grmljavine štukov i od stropota puškah spustil se je na koljena i našel je onoga, kojega vu miru nije hotel poznati. Našel je Boga, jer se k njemu moli.

Spustil sam se dolu vu klanjec. Pohvalil sam soldata i opomenul sam ga, da ako Bog odredi, da živ dojde dimo, naj niti onda ne pozabi na Boga.

*

Strašna noć je bila. Veter je fućkal črez bregu i iz daleka nam je sněg letel vu oči. Strašna je to bila noć. Ni smo se padufali zaspati, jer bi lahko zanavěk zaspali. Snega smo skopali i sněg je dva metre visoki bil. S teškom mukom smo napravili

ogenj vu snegu i trugah, koje smo scėpali. Kad smo se već malo stopili, došel je jeden soldat od kompanije, da kuhnje naj poste-mo kompaniji, a jeden zmed nas, da naj nosi meldung komandantu. Strazmešter je befežen bil i tak je na meni bil red, da idem.

Strašna noć. Veter je zapuhal stezu, koja je po velikimi bregi po sumah bila. Soldat, koj me je vodil je zablodil. Zapo-vėdal sam mu, da naj ide pred menom. Došli smo vun iz šume. Samo sněg i sněg se je videl. Vu snegu smo samo mi bili črne figure Najedenput samo fućkaju kugle puff, puff! Po fućkanju smo poznali ruske kuglje. Odmah svi nazad vu šumu. Rusi su već blizu bili. Nam se nikaj nije dogo-dilo. Vu jutro smo došli nazad. Kompaniju nėsno našli, jer je drugam otišla. Nas je čuval dragi Bog.

L. R. I.

Bitke okolo Csernovica.

Iz Csernovica pišeju kakvo je tam živ-lenje od juniusa 2 ga počemsi, kad se ruska ofenziva započela vu Bukovini:

— Zrakoplivci i oni rusi, koji su prek knam skočili sve su dobro i točno naprė-povedali, da rusi strahovitno se pripravljaju i čelo vojsku, kaj još imaju skup hoćeju poteci, da s čelom močjom se bitiju na našu liniju gda ju predereju. Sad čisto s drugom taktikom dēlaju kak su predi, samu vu jednim su jednaki: sad ravno tak ne sparaju naroda, kak su i predi nē. Fran-cuzki oficiri su došli na ruski front i oni ravnaju one štuke koji smerdećim plinom napujene bombe hićeju, ali do vezda nika-kov c l j nē su postigli, jerbo oblaki plina nē su vu jarke došli, neg odzaja nekoju občinu su oblejali i stēm su stanovnike vun stirali iz okćinah, ali do bojnog toga nē je plin došel.

Takodjer rusi sad nē su taki za prvom linijum na skupljali rezervu, kak su predi, neg osem, deset kilometrov odzaja za lini-jum. Med linijum i rezervum stojaju ru-ki štući, koji strahoviten ogenj hićeju na svoje čete, da nemoreju nazat pobeći. Rusi koje su vlovili od toga ovak povēdaju:

»Pred nami je vrak, odzaja je pekel, oficiri pak bez svake miloćci s revolverom i s čavilnapujenim korbacom nas tiraju na sturmu, vu segurno smrt.«

Ruski kanonėri su sad jako moćni; iz taborskih ladjih su štuke navozili na front, takodjer najnovēše japanske mozare, nove štuke imaju za bombe hitati, k tomu pak dobili su japanske dvajstosem centimeterne štuke, za koje rusi tak misliju, da s njimi sve budo spodri. Sad su nē na stari Rance-Toporoc liniji vdrli na naš front, neg na Dobrononc Okna frontu, kam su najme-nje osemsto jezer vojnika i već kak osem sto svakojačke veličine štukov na skupljali.

Juniusa 2-ga se počel peklenjski tanec. Vjutro ob 8 vuri već su tak hitro strėlali iz svakojačkih kanonov, kak da bubnjar bubnja i to je neprestalno terpelo do večera v subotu jutro do devete vure je trajalo peklenjsko bubnjanje, ali itak vnedelju je naj jakši ogenj bil, onda se već vjutro ob sedmi vuri počel i još na večer je nē bil konec. Vu Csernovicu sve h'ze su se ste-pale i oblaki dan i noć podjednoma su drenjetali.

Stanovnici su zločeste vure preživeli,

ali nē su straho bili, jerbo su se već ktomu privćili. Svi sveto verujeju, da naši budo opet preobladali, jerbo dan na dan vidijo, kak masiraju naši prek varaša i veselo po-povajuć idu vu boj, t* magjari, kak i hor-vati ili nemci. Ženske i devojčice cvětje jim hićeju na put, kud ideju.

Tri danov je trajal strahoviten ogenj, ali naši nigdi su nē se genuli, samo na jed-nim falacku su nazat potegnuli čete, jerbo naši nećeju tak ljudstvo aldovati, kak to rusi dēlaju, kojim se ne mili, ako čėli bregi nastaneju iz mrtvih. Ovdı su takodjer nē rusi nazat stisnuli liniju, neg zapoved je došla, da pred strahovitim ognju nazat vu segurneše mesto se naj potegneju.

Vnedelju popoldan se je počela nepri-jateljska sturma. Dvanajst svarmlinije su došle proti našim. Naši kanoni, mašinpuške i snelfeuer čele rede su pokosili i rusi nē su mogli nikam iz mesta dojti. Tak velikoga zgubička su rusi mortig nigdar nē imali.

Samo naprimer od 130-ga pešičkoga regimenta najdalje ako je trideset vojnika živoga ostalo, oficir niti jeden. Naši vitėzi tri dni su vu strahovitim ognju stali i nazadnje su rusku sturmu nazat zbili. Rusi nē su dugo vu rukah imali onu liniju iz koje su naši vun se potegli.

Vpondeljek, tojest petoga mir je bil, ali drugi dan naši su moćno sturmu napravili na ruse i nazat su je pretirali iz onoga mesta, koje su s tulikšnom krvjom zadobili i pri Okni opet su morali nazat vu svoje stare dekunge oditi. Vu obćine, koje su sbog smerdećega plina morali ostaviti stanovniki, nazat su došli i svoje poale dalje s ver-šavaju.

Csernovicki stanovniki pak uzbojno čekaju kaj se bude pripetilo i radostno vra-ćiju plezėrce. Negda—negda jeden granat doleti vu varaš, ali to su već k tomu vućni i nišci se ne buni. Već kak jezero zarob-ljenikov su prvi tri dane dopeljali od Okne vu Csernovic varaš, koji su svi veseli, da su se rėšili peklenjskoga tanca.

Ruski ofenzivi to je cilj, da centralni orsagi iz drugoga fronta potegneju šerege na ruski front, ali to nebudo postigli. Naši vu taljanskim ravno tak napredujeju, kak i nemci pri Verduno i još je nē bilo pot-rėbno niti nam, niti pak nemcom iz ovih frontov regimente na ruski front spraviti. Sad opet moramo čekati, doklam ruske čor-de pomalem se vuništiju, pomalem se spo-tereju.

Napreduvanje vu Volhyniji.

Nē se je moglo minuti, da naši nebi bili morali ostaviti i sprazniti Csernovic Bukovine glavnoga varaša. Glavno zapoved-ništvo odredilo je, da v subotu ponoći naši ostaviju Csernovica, da ga nebi rusi tak širom bili rezstrėlali, kak su taljani Gőrza.

Stēm je vu ovim bojnim vremenu tret-jiput došel rusom vu ruke i kak su naši mogući bili dvaput vun zbiti ruse, tak i tretjiput nebudo rusi vujem dugo kraljuvali. Iz vunešnjih orsagov novine takodjer ne tajiju, da Lešiczi ruski general zapoved je imal bez svakoga milovanja naroda s kak-vim gud orijskim zgubičkom vojvati proti Csernovicu. Sve štuke i svu municiju je tam na skupljal i takov ogenj je puškal na cser-novicki most i na lamošje naše šance s kojim je za par danov sve do lundamenta

široim rezstrésl. Tamošnji naši šanci vu strahovitnem ognju, kakvoga smo još do vesda od neprijatelja nê imeli, tak su snik-pali iz zemlje, kak da niti tam nebi bili i poleg toga tam se je već vu nikakvo formu nê bilo moći braniti. Rusi po ovim strélanju prék Pruth vode su vdrii.

Veselesi glasi su došli od severnoga fronta. Pod zapovedjom Linsingen generala šereg prestupil je Stochod zvano vodu. Naše čete pak pri Kiselin občin napredujeju. Pri Stochod vodi trajući bitki četiri ruske bataljone su naši vlovili. Med Luga i Lipa vodami pri Lokacy obćini na celim frontu velika bitka se je započela i ovdí su naši nazat pretisnuli ruse i veliki falat zemlje med Luga i Lipa vodami odzeli i više stotin rusov polovili.

Med Visniovcyk i Prezvolka rusi već čeli tijeden vdíraju na naše pozicije i barem strahovitnoga zgubička imaju, itak niti jedan koračaj su nê mogli naprê doiti.

Na ruskim frontu, kak sami rusi valujeju, opet su naši šerégi postali i ruse su zastavili. Englezke i francuzke novine same prepoznaju, da rusi nê su nam fronta predri, samo vu zadneše pozicije su nas presihili i dvanajst danov trajući bitki nê su mogli vekši falat zemlje zadobiti.

Još pred teškami i kervavami bitkami stojimo i nêje moći se samo vo tu za ufati, da rusi opet postrélaju municiju i da opet milljun vojnika zgubiju i poleg toga opet slabesi ostaneju. Pri Lucko takodjer zavínuli su nam liniju, istina da ovdí najglasovitneši kanonéri i naj glasovitneše ruske čete vojujeju proti našim. Vredni su naši, da je pohvalimo, jerbo već poldrugi tijeden stojiju vu strahovitnem ognju ovdí.

Naš centrum vu Ishodni-Galiciji trdo stoji na stari liniji, takodjer na levom krilu vu Volhyniji gde su rusi od početka nekaj zadobili, vu zadnjih bitkah naši su je opet nazat stisnuli.

Predi kak su rusi vu Csernovic ulazili sve stanovnike takodjer iz okolice pred rusima vu segurneše mesto vu spravili. Pisma i vredneše stvari su već predi odvozili. Vu Csernovica i okolici samo civilske straže su ostale, koje su pred rusi za vremena odíšle.

Iz Bukaresta pišeju, da vjutro su rusi došli vu Zuren i ob osmi vuri zavzeli su Csernovica. Varaš je nê vnogo trpel od strélanja, jerbo rusi samo kolodvora i okolicu su bombarderali i vužgali.

Položaj je denes već puno bolši i za kratko vreme za nas se bude dobro složil. Naprimer juniuša 19 ga rusi dvaput su s celom moćjom došli protiv našemo centru-mo. Obedva juriše je Bruszilov general odredil. Jedno navalivanje na okolici Lipa vode pri Lokacyvu je štelo zméšati naše pozicije. Ova ofenziva ravno tak je nazat bila bita, kak i od Zaloše na sever i od Lupošno na ishod, gde su nam takodjer nuter štelí stisnuti fronta. Na ovim puntu glasoviten 44. somogjanski pešički regiment, koj od početka boja na svakim bojnim polju je već vojuval, devetput je nazat zbil ruse. Ovi dva juriši ravno tak su nê bili mogućni genuti nam fronta, kak i on nê, koj već dva tijeodne pri Tarnopolu svaki dan s velikim zgubičkom proba fronta predri, ili pak barem malo iz mesta genuti.

Moramo i mi prepoznati, piše jeden nemški majur, da rusi dobro su vojuvali,

ali nesmemo prevec jako se pred tem prebojati, jerbo vidimo, da rusi vu ovim boju već tretljiput su prék Pruth vode došli, sti stém su nê veliki hasen sebi napravili, nam pak nê velikoga kvara. Csernovic je taki odzaja za švarmlinijum bil i pokedob ruski granati su vu varaš létali, spametneše je bilo varaša spraznih, neg da bi ga bili rusom pustili, da ga porušeju. Monarchije čete svojevoino su prék dale Csernovica i zadnje bitke su samo sbog toga bile, da stanovniki mirno moreju ođiti i da nebudo opet tuliko terpeli, kak su prvič, kad su se vu ruse za ufali, da je nebudo bantovali.

Rusom samo onda bi Csernovic bil vnogo vréden, ako bi naše čete tam čisto bili vuništili. P. keredob pak naše čete vu drugo liniju su se spravile i tam rusko ofenzivu zastavile, moremo se sad i vu to za ufati, da dalje rusi nebudo došli i po vremenu Csernovica opet nazat zadobimo.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer i TABORSKE KARTE i škatulje vu kojih 350 glasnov moć postati, se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižarici. Ciena: kuvert — 2 III. — taborska karta — 1 III. — škatulje 24 III.

KAJ JE NOVOGA?

Pésma tužna.

Ve pak si ja zemem
Vu ruke plajbasa,
Pišem od žalostnog,
Tužnog svoga srca.

August mesec zvani,
Kad smo venčuvani,
Dvajsti devetoga
Dneva veseloga.

Nesam si mislila,
Niti nej senjala,
Kaj bi me tak velka
Žalost dostignula.

Moral je oditi
Tretjega septembra
Do svojega mesta,
Tužnog Belovara.

Kad sam ga sprevalja,
Nesam se nadjala,
Kaj bi ja prez svojega
Pareka ostala.

On je meni rekel,
S Bogom žena mila!
A s menom najbude
Jézuš i Marija!

Gda bum ti ja pisal,
Onda k meni dođi,
Dok sem ti ja bliže,
Te me bar pohodi!

Lista sam dobila,
Milo prečitala,
I odma se tužna
V Belovar dpravljala.

O pol štroj vuri
V Belovar sem došla,
Z čuga doli stala,
Milo ogledala.

Tam sem ga čekala
Pred velkoj kasarni,
Jel bu odkud došel
Parek moj ljubleni?

Tam sem ga čekala,
Kad sem ga zgledala,
Od velke žalosti
Skorom doli pala.

Gda sem na njem vidla
Telečjak, puškiću,
Taki me zazeblo
Vu žalostnim srcu.

Z Belovara dišel
Prvoga oktobra,
Jer on vu švarm-linju
Opet itj mora.

Dišel drugiput on
Ta na bojno polje,
V tugi i žalosti
Stavil srce moje.

Drugoga meseca,
Šrtoga deneka,
Dobila sem zadnjič
Listek ja od njega.

A njegvi pajdaši
Potli su pisali,
Da su njega rusi
Tamo pokopali.

Nesam mela nigdar
Ja ovo mišljenje,
Da bi Bog rezparil
Nas dvéjih življenje.

Kad sem to pisala,
Suzice brisala,
Jer si već nam nigdar
Pareka videla.

Ve sam tak ostala
Prez svojega para,
Kak ona ftičica,
Ka v šumi zletava

Naj bu s milim Bogom,
Moramo trpeti,
Da Božek ljubleni
Hoćeju tak meti.

Nemrem već pisati.
Suzne su mi oči,
Ova pésma sada,
Naj vam bu zadosti.

Dvára-Szent-Mihály.

Sárics Franca.

— **Biškup vu Medjimurju.** Kak nam nas redoviti dopisnik naknadno piše, bili su presv. gospodin biškup Dr. Premuš D. iz Zagreba pred par danov na pohodu vu Medjimurju Putovanje Presvetloga bilo čisto privatne i kromne naravi bez svake parade, a bilo je najavljeno samo dvem redovnikom i to gospodinu I. Ródi-u iz obćinu Szelen-cze, pak gospodinu belickomu P. Košaku, s kojimi biskupa rodbinske sveze vežeju. Visokoga gosta su s postovanjem sprevaljali abas bistricki, prečastni M. Penić, i profesor sveučilišne škole zagrebačke Dr. R Horvat. Zmožna su se gospoda odpotila iz kolodvora grada Čaklornya izraven vu obćinu Szelen-cze na farof, gde su bili z velikom ljubavjom primleni od plebanuša I. Ródi-a, a tulikajše i od najke plebanušove, kakti sestre biškupove iz obćine Perlak. Gospodin plebanuš obćine Szelen-cze pokazal je preštímanoj gospodi vu prvom redu svoju farnu cirkvu z novimi orgulami. Cirkvu su Ródi z velikom brigom vu takov red postavili, da bude ona na vnoga i vnoga leti nazvečivala pèdu marlivoga redovnika. Dubovna su gospoda imela priliku videti i vživati se — ako i na kratko vreme — osobite na glasu gostolubivosti mladoga plebanuša, kak takaj i prirode božje, koja je vu gornjem Medjimurju prav osebujna. Potlam su se sva gospoda odpelala vu Belicu, gde su bila spodobno primlena, a po zvršenom pohodu su se gosti — kak se ufamo z vugodnim spomenom — povrnula vu svoju domovinu.

— **Bitka pri Demikovki.** Ruske novine zanemilo pišeju od demikovske bitke. Naprimer Ruskoje Slovo ovak pišeju:

— Za navék vu pameti nam bude on dan, kad strahovitnom krvjom vuništili smo Demikovsko obćinu, koja od Dubuo varaša na zapad stoji i koju su magjarske i austrianske čete jako deržale. Ruski zmehki i menjsi štuki svi su na ovu obćinu strélali. Poprilički za osem vur i zadnji šanci su s porušeni bili. Po strahovitnem ognju ruski pešički su s bajonetami na šturmu išli.

Kad su ruski regimenti na nekoji sto koračov bili od Demikovke, na-jedenput iz sela i od obedve krilah strahoviten ognj su dobili iz mašinpuških. Na jedno minuto postala je šturma, jerbo čeli redi su taki doći opali. Mi smo tak mislili, da vu širom rezstrélani obćini nêje jeden človek živ ostal. Kad su rusi pomoć dobili, obkolili su obćinu i samo tak su bili mogućni vu obćinu vdrti, odkud se je neprijatelj vu jedno šumu potegel. Ova obćina nêje bila tuliksne ruske krvi vredna, kuliko se je tam preljaló.

— **Vu plamnu bude sve.** Londonske novine pišeju, da antant sad i vu Aziju bude započel ofenzivu.

— **Za malo vreme** — Pišeju Times novine — čela okolica vu jednim plamnu bude i kam se samo človek ogledal bude, sve bude vu jednim ognju.

— **Rusi se štímaju.** Teske pameti rusi sad tak misliju, da su jako lukavni i da su jako lukavno prepravili veliko ofenzivu. Pišeju pak ponovinali, da su našo soldačko zapovedništvo jako vkanili, jerbo rusi nekoji tijeden samo s malami četami su štrmalí, koje su magjarske i austrianske čete jako lahko nazat zbile. Sad su austriamagjarski soldački zapovedniki čisto mislili, da su vu naj lepši segurščini i da rusi ne-

moreju njihove pozicije prevzeti, svrhu toga vno go soldacije su vu Talijansku poslali. Kad se to pripetilo, onda su rusi odredili veliko ofenzivu.

Tulišne lukavnosti za istinu nemoremo misliti od ruskih zapovednikov. Nam pak bi to dika bila, ako je istina, da su rusi predi ne ufali vdirati na naše pozicije, doklam smo ne vekši šereg odonud v kraj zeli.

— **Šandor srbski kraljič na frontu.** Nekeji novinar spominal se je na Korfu otoku Šandor srbskim kraljičom. Rekel pak je Šandor pred novinarom, da za kratko vréme vu Saloniku bude isel i prosil bude Sarrail francuzkoga generala, naj mu dopusti, da on vodi srbskoga šeraga s kojim vu Srbiju hoće iti. Otec, Peter kralj također s njim bude isel vu Saloniku i on bude prvi, koj opet na srbsku zemlju stapi.

Lépo je to, da se tak batrivi Šandor, ali kak mi znamo, jako je dalko onu vréme, kad opet videl bude Srbiju.

— **Cilj Ruske ofenzive.** Rječ ruske novine pišeu, da ruska ofenziva više zroka ima. Napredi pomoći hoćeju talijanom. Tak misliju rusi, da monarchija presiljena bude iz Taljanskoga vun zeli čete i opet vu Galiciju poslali. Takodjer i to jim je cilj da opet teščiju Romaniju, koja je zadno vréme skorom čisto se preklopila k centralnim vladarom. Sad ju opet popitati hoćeju, naj odprto pové skim hoće vojovati. Nazadnje pak i na balkanski položaj glediju, da centralni vladari nebudo mogli pomoć poslali bulgarcom.

— **Velika razprava pri caru.** Juni-ušá dvajsetoga velika razprava bude pri caru, na kojoj sam car bude prežeš. Na razpravi nazočni budo Alexejev, Kuropatkin, Ivanov, Dimitriev i Bruszilov kakti ruskoga šeraga vodji, nadalje pak svi generali koji su na frontu. Na razpravu pozivnicu su dobili nekeji francuzki i englezki generali, koji su već na putu, da za vremena moreju tam dojt, gde se sad car zaderžava.

— **Ofenziva pri Saloniki.** Joffre francuzke soldacije vodje, zapoved je postal Sarrail generalu, naj na čelim saloničkim frontu stapi vu ofenzivu. Grki su ostavili Drama varaša i ostajućem stanovnikom samo za par danov su ostavili stroška. Serresa takodjer čisto su spraznili. Veliki glad bude nastal vu čeli Macdoniji, jerbo antant koj je do vezda stanovnike hranil, neče više stroška dati grčkim stanovnikom svrhu toga, zakaj se grčki korman neče s oružjem proti bulgarcom postaviti i nje na grnice zastaviti.

Vu Parisu opet je velika uzbuna avrhu napredovanja bulgarcov vu Macdoniji. Tak misliju francuzi, da bulgarci zavzeti hoćeju Dentero i Kavalla morská postaišišča, takodjer i pred Kavallom stojećega Thasos oloka.

Još vekša uzbuna je nastala med francuzi, kad je glas počil, da monarchije vojničtvu neprestalno vdira proti Valoni za koju tak misliju, da za par danov nam bude došla vu ruke.

— **Na talijanskim frontu.** Rusko ofenzivu naši slavni šeragi zastavili su, kad su tuliko rusov postrelali, da su s celom rezervum ne mogli to namestiti. Vu istim ovim vremenom pak i na talijanskim frontu slavno napreduju naši vojniki. Svega toga se to vidi, da ruska ofenziva špotno je propala k tomu pak niti talijanom je ne nikaj

na pomoć bila. Naše čete zavzele su od Asiago na jug Monte Sissemo brega i pretirale su iz Monte Castal gomberto brega alpine. Vno go više je to vredno, da naši zmeški štuki mogli su za pešički iti i mogli su na Monte Lissert bregu stojećega pancera festunga pod silen ogenj zeti. Kam naši zmeški štuki dojdeju, odonud talijani moraju pobecti. Nezmerno svakojačkoga blaga zaplieniju naši vu Taljanskoj zemlji i dan na dan na hiljada zarobljenikov pošilaju vu monarchiju. Vu veliki borbi jako su na hasen zrakovlivi, koji sve napre previziteraju i bombe hieju na talijanske festunge, kasarne, fabrike i kolodvore. Talijani još podjednoma retiriraju i nigdi se nemoreju proti našim oštro proti staviti.

— **Veliki ruski zgubiček.** Turčini vu tri danov trajuci bitki strahovitno su zbili ruse na peržijanskim hataru. Rusi su više jezer mrtvih, štuke i municiju ostavili turčinom, koji je sad od dana, do dana tiraju dalje proti sevr. Rusi koie občine moraju ostaviti, najpredi je porobiju, stanovnike pokoleju i onda je vužgeju. Niti deci se nesmilujeju ruske divje čorde.

Rusi su opet nazat retirirali tijam do Erzeruma, kojega turčini nazat budo zado bili, ako i nadalje tak slavno budo vojuvali.

— **Fertal milljun vojnika su rusi zgubili.** Kad su Nikolajevičeve čorde vu prvi ofenzivi obstrle trifertale Galicije i zabušile su se vu Karpate, Nikolajeviča stém su potvarjali, da za badav je dal tulikšnoga naroda sfondati. Car se je nad tem tak rezrdil, da je Nikolajeviča vu Kaukazuš posal. Antant novine pak su tak pisale, da za to je ruski plam za dvajstičetiri vure propal, jerbo Nikolajevič neje miluval vojsku, neg s velikim aldovom je štel svoj cilj postiči, tojest Galiciju zadobiti.

Sad je došel glas, da Bruszilov general vu dvanajst danov trajuci ofenzivi tuliko naroda je dal pogubiti, da Nikolajevič vu ovim postu je mali Miška proti jemu. Prvi tijeden fertal milljun ruske vojske je krv preljal. Tuliko sami rusi prepoznaju. Vu Pétervaru takodjer su se prestrašili, kad je Bruszilov vu jedni zapovedi tak rekel, da par milljun vojnika neračuna, ako dofi opadne. Svrhu toga ruski soldački minister žurno je isel k caru i opomenul ga je na karpatske bitke, koje su jako žalostne bile rusom.

Sad takodjer mislimo, kak smo i lani majuša meseca, da namo se nazadnje mi plakali, kak smo se niti onda ne.

— **Postali su rusi vu Volhyniji.** Linsingen general juniuša 22-ga opet je zbil ruse i prek jezero jih je polovil. Rusi su prek Styr vode šteli dojt, ali kervavo su platili ovu probu. Pri Kolkiji više regimentov su jim čisto vuništili. Rusi hitro su postali, kad su i nemeške čete se vu boj pustile, koje su na pomoć došle. Postal je dakle neprijatelj i neje mogel svoj cilj postiči, da Kowel-Luck liniju predere.

Ako pak rusi nebudo mogli napredovati vu Volhyniji proti svojem glavnomu cilju tojest proti Vladimir-Volinszky i proti Kowelu, onda su zabadav alduvali tak prijaški broj naroda i zabadav su vu Bukovini tulikšne krvi preljali, jerbo doklam centruma nebudo stisnuli nazat, onda na krilih nevarno jim bi bilo dalje napredovati.

Ruski narod samo potlam bude previ-

del, da Brusilov general puno globeše je gasil vu ruski krvi, kak Nikolajevič nadherceg.

— **Bijeju ruse vu Kaukazušu.** Iz Konstantinopolja pišeu: Juniuša 16-ga rusi su takvo prijavo dali, da su opet zavzeli Serpulta i naše čete nazat su zbili. To neje istina. Pri Kasli-Sirinu zbite ruske čete, kad su bez svakoga reda bejzale proti Kernehezitaki, vu Serpulu ostavili su menšee čete, da glavni šereg leži vujde dale. Ali kad su naši šeragi blizu došli i ove čete su pobegle i denes vu Serpulu i okolici niti jednoga rusa neje.

— **Bulgarci proti Kovalli napreduju.** Došel je glas, da bulgarci ovoga meseca 18-ga sdesetimi vojnim sbori od Ksantija počeli su napredovati, da prek Nestos vode dojdeju i zavzemeju Iudger zvanoga grčkoga festunga. Med Athenom i Bulgariji tak dober je položaj, da grki dopustili su bulgarcom, da sve grčke festunge slobodno zavzemeju. Francuzi, da pretečeju bulgarce iz Salonike po ladjah velike čete su počeli voziti vu Kavallu.

— **Nazat su stisnuli ruske čorde.** Treliji tijeden velike ruske ofenzive svaki dan bolši položaj nastane nam. Vu Volhyniji i Galiciji zastavili su ruske čorde, trdo se deržiju naši vu svojih pozicijah i na mestah nazat su stisnuli ruse.

Vu Bukovini još neje mir, još su velike i kervave bitke, ali tak mislimo, da i ovdj tak bude se linija zrvnala, kak nam bude bolje. Veliko odlučno bitku on bude zadobil, koj hitreše bude mogel rezerve vu ogenj spraviti i koj duže bude imel dosta municije. Rusi su samo na tri tijedne si prepravili dosta municije i sad kad jim menjkati hoće, postali su. Od toga već i same ruske novine pišeu, da ruska ofenziva predi je morala postati, kak su nas preobladali.

Brusilov podsiloma bi rad zadobil Kowel varaša, rusko zapovedništvo pak na Lemberg špekulera, ali ravno ovdj još niti jedan koradž su ne mogli napre dojt, k tomu pak naši med Lipa i Turja dan na dan napreduju proti sevr i nemogućeje rusom, da bi do Lemberga mogli dojt.

Zahvalnica.

Svim onim poznancom i prijateljom, koji su na sprevodu našega nezaboravnoga sinka prisutni bili i s ovim činom našu žalost olakšali, njim ovim putom lépo zahvaljujemo. Osebujuo pako hvala svim onim miloždanim ženam — članom III ga reda sv. Franje — koje su bolestnika strplivo, žrtvovanjem svojega počinaka, dobrovoljno dvorile. — Bog je blagoslovi.

Kotor, 22. juniuša 1916.

Pataki Viktor i obitelj.

Ta primorska zemlja...

Ta primorska zemlja sva je kamenata, Gde počiva tšlo vno goga junaka.

Desetog augusta velka sila bila, Od puške, šrapnela velka larma bila.

Ne-mamo brajnali, nego i granati,
Da je vnoqi junak doqi moral pasti.

Preminula sila, velka žalost bila,
Ar si vnoqi junak krv svoju preljéva.

Tam su odmah došli štiri šaniterci,
Ki su bili njegvi najprvi dopléri.

Njegvo télo mrtvo odmah su zdignuli,
Pa su ga k nemilim doktorom odnesli.

Doktori nemili télo pregledali,
Télo pregledali, taki zakopali.

Vnoqi junak stoji pri grobu pajdaša,
Milo se zdi hava, suzice zbrisava.

Doktori su taki arkuša pisali,
Njegvoj staroj majki tužen glas poslali.

S Bogom anda dragi japek i mamica!
Japek i mamica, žena i dečica!

Ve počivam v miru vu črnoj zemljici,
Več si nebum služil kruheka dečici.

Nemrem vam pisati nikakvoga glasa,
Ar me je zelena travica obrasa.

Sunčece rumeno dalko se mje skrilo,
Cvetiče črleno sve mi se povehlo.

Anda s Bogom deca i tovarušica,
Japek i mamica i sva rodbinica.

Za me se molite mila ma dečica,
To je moja prošnja i najzadnja rečka.

Petkovics Jožef.

Opomena!

Jeden međjimurski potepuh vu više mestu se je za mojega sina vun dal i vu moje ime peneze na posud zel. Opominam svakoga, da ja toga duga nebudem prepoznal i ako još negdi bude to probal, prosim ga odmah občinskomu poglavarstvu ili žandarom přek dati.

Antonovics József

C-áktornya.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36.50
Rozs	Hrz	30.—
Arpa	Ječmen	29.—
Zab	Zob	28.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	50.—
Lenmag	Len	50.—
Tökmag	Koščice	110.—
Bükköny	Grahorka	32.—

Egy nyomdász és egy papírkereskedőtanuló felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésben, könyvnyomdájában Csáktornyan.

Muraszentmártonban, egy jó forgalmu vendéglő és mészárszék, elköltözés miatt azonnal eladó vagy bérbeadó.

Özv. Filo Vinczéné.

Értesítés.

Tisztelettel hozzuk köztudomásra, hogy a pénzviszonyoktól indítatva, f. évi július hó 1-től kezdődő érvénnyel 4%-ban állapítottuk meg általános betét-kamatlábunkat.

Csáktornya Vidéki Takarékpénztár Reszvénytársaság.

Legújabb háborús térképek!

Bródy-féle EGYPTOM és a NILUS KÖRNYÉKI ORSZÁGOK HÁBORUS TÉRKÉPE. KISÁZSIA és a BAGDADI VASÚT HÁBORUS TÉRKÉPE. Ára 1-50 kor.

Bródy-féle SZALONIKI és KÖRNYÉKÉNEK HÁBORUS TÉRKÉPE. Ára 1- kor. Kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében - Csáktornyan

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,
kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 2-80 Félévre . . . K 16.—
Negyedévre K 8.— Egész évre K 32.—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

Budapest, VII. Rákóczi-út 54 szám.